

Bulgaria), dar dovada lor nu este peremptorie, din motivul arătat mai sus. Cercetările ulterioare, atât în domeniul toponimiei istorice slavo-române, cât și în acela al geografiei lingvistice, vor aduce, fără îndoială, noi precizări în această problemă importantă a relațiilor slavo-române.

Hărțile *Atlasului lingvistic român* întocmite pînă în prezent permit stabilirea răspîndirii geografice a cîteva sute de cuvinte de origine slavă — fie „slave daco-moesice“, fie împrumuturi mai noi din bulgară, sîrbocroată, ucraineană și chiar din slavonă (medio-bulgară, rusă sau sîrbă), polonă și rusă. Cele mai multe dintre ele aparțin, așa cum s-a arătat, celui mai vechi strat lexical (prezentînd trăsături fonetice slavo-bulgare) și sînt răspîndite pe întreg teritoriul limbii române sau aproape pe întreg teritoriul (atunci cînd apar sinonime „teritoriale“ de altă origine, uneori tot slave, dar mai noi). Printre acestea pot fi menționate :

1. Cuvinte referitoare la agricultură : *plug*, *plugar* și *plugărit* (ALRM n I 7, 8)¹, *ogor* (ALRM n I 21, 22, *Împr.* h. 1, 2), *plaz* (ALRM n I 16, 240, *Împr.* h. 4), *snoș* (ALRM n I 45, 81, 57, aici h. 1), *stog*, *clai*e (parțial sinonime, ALRM n I 50, 91, *Împr.* h. 7,8).

2. Cuvinte referitoare la prelucrarea inului, cînepii, lînii : *război* (*de țesut*) (ALRM n I 300, *Împr.* h. 11), *sucală* (ALRM n II 456) *țevă* (ALRM n II 485).

3. Cuvinte referitoare la casă, gospodărie, așezări omenești : *grădină* (ALRM n I 141, ALRM n I 187, aici h. 2), *coteș* (ALRM II, 348, 349; *Împr.* h. 15,16); *Pirleaz* (ALRM II 298), *zid* și *a zidi* (ALRM II 275, 276), *stîlp* (ALRM II 299), *birnă* (ALRM II 277), *poțiță* (ALRM II 368, ALRM n I 217, aici h. 3), *uliță* (azi numai la sate; ALRM n [2613])².

4. Nume de unelte, instrumente tehnice, obiecte casnice și diverse : *greblă* (cf. ALRM n I 42), *clește* (ALR n II 524, ALRM II 326 : *clește de foc*), *teslă* (ALRM n I 372), *daltă* (ALRM n I 366, *Împr.* h. 10), *sfredel* (ALRM n I 363, 374, aici h. 4), *țesală*, *cesală* (ALRM n I 201, *Împr.* h. 12), *strung*, *strug* (ALRM n I 362, *Împr.* h. 9), *tocilă* și *tocilar* (ALRM n I 339), *scoabă* (ALRM n I 376, aici h. 5), *pernă*, *perină* (ALRM II 364, aici h. 6), *clei* (ALRM n I 330), *gunoi* (ALRM II 12, ALRM n I 202), *virș* (de ex. *virșul limbii*: ALRM I 47).

5. Cuvinte referitoare la hrană și îmbrăcăminte : *hrană* și *a hrăni* (cf. ALRM n I 199), *slănină* (ALRM n [4140]), *izmene* (ALRM n [3307]).

6. Nume de animale și părți ale corpului lor : *pinteni* (ALRM n I 182, aici h. 7).

7. Nume de plante și părți ale lor : *hrean*, *hirean* (ALRM n I 134, aici h. 8), *pir* (ALRM n [6283]), *ștevie* (ALRM n [6308]), *boz* (ALRM n [6326]), *buruieni*, *bureni* (ALRM n I 31), *trestie* (ALRM n [6284]), *răchită* (ALR n III 627, cf. și ALRM n I 411), *coajă* (ALRM n I 414, aici h. 9).

8. Cuvinte care denumesc forme de relief, ape, fenomene ale naturii, noțiuni legate de timp : *val* (cf. cu sensul 'sul de pînză': (ALRM n I 316, aici h. 10), *iezer* (mai ales în munți, cf. ALRM n [2512]), *nisip*, *năsip* (cf. ALRM I 3, *Împr.* h. 14: *nisipos*), *poiană* ALRM n I 398, aici h. 11), *peșteră* (ALRM n [2481]), *zori* (ALRM n [2376]), *vreme* (ALR n III 776, 786), *ceas* (ALR n III 756, 754).

¹ Cităm, de regulă, hărțile ALRM, ca fiind mai clare din punct de vedere lexicologic. De asemenea, unele hărți se citează după S. Pușcariu, *Limba română*, I, Buc., 1940, și după lucrarea noastră *Împrumuturi...*

² La hărțile încă nepublicate și nenumerotate la data consultării ale ALRn și ALRMn se citează în paranteze drepte numărul întrebării din ancheta acad. E. Petrovici.